

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3753

Vragen van het lid **Gerkens** (SP) aan de staatssecretaris van Economische Zaken over *koppelverkoop van computers en besturingssystemen*. (Ingezonden 6 juli 2009)

1
Wat is uw reactie op het bericht dat het in de praktijk erg lastig is om een computer zonder besturingssysteem te kopen of het geld terug te vragen?¹

2
Deelt u de mening dat een klant de keuze moet hebben om een computer met of zonder besturingssysteem aan te schaffen? Deelt u de mening dat dit in de praktijk bijna onmogelijk is? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat gaat u doen om dit wel mogelijk te maken?

3
Deelt u de zorg dat bij het weigeren van de licentie niet duidelijk is geregeld hoe mensen hun geld terugbetaald kunnen krijgen? Zo nee, waarom niet?

4
Bent u bereid zich in te zetten voor duidelijke regels en procedures omtrent geldteruggave bij het weigeren van een licentie? Zo nee, waarom niet?

5
Wat is uw reactie op het pleidooi van de Consumentenbond om aparte prijzen voor een computer en voor bijgeleverde software te gaan

hanteren? Bent u bereid de mogelijkheden hiertoe te onderzoeken? Zo nee, waarom niet?

6
Herinnert u zich mijn Kamervragen van 6 november 2007, waarin ik verzoek om de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) een onderzoek te laten doen naar mogelijk illegale koppelverkoop?² Wat is uw reactie op het feit dat zowel de NMa als de EU-commissaris Neelie Kroes tot nu toe weinig tot geen actie op dit gebied hebben ondernomen?

7
Bent u bereid naar aanleiding van het onderzoek van de Consumentenbond de NMa opnieuw aan te sporen om een onderzoek in te stellen en niet af te wachten tot er meer signalen binnen komen? Zo ja, wanneer mogen we daarvan de resultaten verwachten? Zo nee, waarom niet?

¹ Digitaalids 2009, 4 juli 2009.

² Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2008–2009, nr. 997.

Antwoord

Antwoord van staatssecretaris **Heemskerk** (Economische Zaken) (ontvangen 7 september 2009)

1 en 2
Ik heb kennis genomen van het bericht in de Digitaalids van juni 2009. Het is aan Original Equipment Manufacturers (OEM's) en detaillisten

(voor zover dit in concrete gevallen verschillende partijen zijn) om te bepalen of zij computers (pc's, notebooks, netbooks) aanbieden met of zonder een voorgeïnstalleerd besturingssysteem. Dat computers in Nederland over het algemeen worden aangeboden met een voorgeïnstalleerd besturingssysteem, is voornamelijk het gevolg van marktvraag. Ofschoon op een beperktere schaal, zijn computers zonder besturingssysteem echter wel verkrijgbaar. Zie ook mijn antwoorden op uw vragen uit november 2007 (Tweede Kamer, 2007–2008, Aanhangsel 997). Ik zie derhalve geen noodzaak om OEM's en detaillisten te verplichten om alle systemen aan te bieden, zowel met als zonder besturingssysteem, danwel te verplichten niet geaccepteerde licenties te vergoeden bij voorgeïnstalleerde systemen.

3 en 4
Zoals ik in reactie op uw eerdergenoemde vragen uit november 2007 heb aangegeven, hangt het van de voorwaarden van de betreffende koop af of het mogelijk is alleen het besturingssysteem te retourneren wanneer men de licentie van een voorgeïnstalleerd systeem niet accepteert. Het staat de verkoper vrij om uitsluitend computers inclusief besturingssysteem aan te bieden. De verkoper zal derhalve niet altijd gehouden zijn om alleen het

besturingssysteem terug te nemen en dit te restitueren.

Naar aanleiding van uw eerdergenoemde vragen uit november 2007 heb ik branchevereniging ICT~Office verzocht voor de consument meer duidelijkheid te scheppen over de partij tot wie hij zich moet wenden voor eventuele restitutie. Hierop heeft ICT~Office de informatiefolder «PC's met voorgeïnstalleerde software: zo zit het!» uitgegeven, die zij aan de brancheorganisatie van computerwinkels (NLCW) heeft gestuurd. ICT~Office heeft tevens de betrokken ICT-bedrijven gevraagd de folder te verspreiden onder afnemers en klanten en de leden geadviseerd om op de eigen website informatie te geven over hun specifieke beleid op voorgeïnstalleerde software. De folder is gepubliceerd op de website van ICT~Office.

In zijn algemeenheid geldt dat de consument zich in eerste instantie dient te wenden tot de partij met wie de koopovereenkomst voor het voorgeïnstalleerde systeem is afgesloten. Indien de verkopende partij geen restitutiemogelijkheid biedt, kan de consument zich wenden tot de fabrikant indien dit een andere partij is dan de verkopende partij. Zoals gezegd is er echter geen sprake van een plicht tot restitutie bij het niet accepteren van licentievoorwaarden. Voorts is de fabrikant van de voorgeïnstalleerde software in de regel geen partij bij de koopovereenkomst en zal deze doorverwijzen naar (een van) bovengenoemde partijen. Ik zie derhalve in beginsel een rol voor de consument zelf om zich, voorafgaande aan een aankoop, goed te laten informeren over wat wel en niet mogelijk is.

5

Het apart beprijzen van «hardware» enerzijds en software anderzijds ligt slechts in de rede wanneer OEM's of detaillisten de mogelijkheid bieden om de door hen aangeboden voorgeïnstalleerde systemen zonder de betreffende software aan te schaffen. Zoals in het antwoord op vraag 1 en 2 wordt aangegeven is het aan OEM's en detaillisten om te bepalen of zij deze mogelijkheid willen bieden.

6

Ja, in antwoord op uw vragen heb ik aangegeven dat ik – conform mijn

toezegging tijdens het Algemeen Overleg over het actieplan «Nederland Open in Verbinding» van 12 december 2007 – de NMa zou verzoeken een marktanalyse te maken van de softwaremarkt. De NMa heeft destijds aan mijn verzoek voldaan en een mededingingsanalyse van de softwaremarkt gemaakt met een specifieke nadruk op koppelverkoop van hardware en software. Deze analyse heb ik bij brief van 9 juli 2008 aan uw Kamer doen toekomen (TK, 2007–2008, 26 643, nr. 131 en bijlage 16725). Uit deze analyse volgde ondermeer dat de betreffende koppelverkoop van hardware (computer) en software (besturingssysteem) – zoals aangehaald in uw vragen uit november 2007 en in de Digitaalids – niet aan alle voorwaarden voldoet om een overtreding van de Mededingingswet als gevolg van koppelverkoop te kunnen vaststellen. Dat er geen onderzoeken naar individuele gevallen van koppelverkoop tussen hardware en software bekend zijn ligt daarmee in de lijn der verwachting.

7

Het is aan de NMa om te bepalen of zij in individuele gevallen aanleiding ziet een onderzoek naar mogelijke overtreding van de Mededingingswet te starten, bijvoorbeeld op grond van concrete klachten en signalen. Overigens meldde de NMa in de hierboven genoemde marktanalyse reeds dat zij de softwaremarkt nauwlettend volgt en blijft volgen om mogelijke overtredingen van de Mededingingswet op te sporen.